

Remissvar - Elektronisk övervakning – ett verktyg för socialtjänsten till skydd för barn och unga

Individ- och arbetsmarknadsnämnden i Sundsvalls kommun har fått uppdraget att svara på remissen för kommunens räkning. Nämnden svarade tidigare på remissen av *En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas* och vi har därmed redan delat med oss av våra reflektioner gällande elektronisk övervakning. Vår inställning då var kritisk och vi motsatte oss förslaget.

Sammanfattning av förslagen i utkastet

Sundsvalls kommun vidhåller inställningen att elektronisk övervakning inte är en önskvärd insats att sätta in för barn och unga med tanke på den omfattning av kontroll och integritetskränkning som den innebär. Samtidigt tycks vi i samhället gå åt ett håll där kontroll och inlåsning blir allt vanligare inslag i såväl stödjande som bestraffande sammanhang. Mot bakgrund av att man beslutat att det under vissa omständigheter ska vara möjligt för barn att avtjäna straff i fängelse bör elektronisk övervakning i det egna hemmet vara att föredra.

Vi konstaterar också att man i lagrådsremissen ändrat vissa förutsättningar för att besluta om och verkställa insatsen elektronisk övervakning. De nya förslagen uppfattas som bättre lämpade och att rättssäkerheten stärks. Sundsvalls kommun väljer därför att i allt väsentligt ställa sig bakom lagrådsremissens förslag.

Ansökan och beslut

Vi instämmer i förslaget att ansökan om elektronisk övervakning ska göras till Förvaltningsrätten som sedan har i uppdrag att besluta i ärendet. Denna process uppfattas som mer rättssäker och ger även barnet eller den unge en möjlighet att argumentera för sin sak i en annan instans än hos kommunens socialtjänst.

Vi ställer oss även positiva till att perioden som beslut om elektronisk övervakning kommer att gälla förlängs. Det minskar den administrativa bördan för socialnämnden och kraften kan i stället läggas på arbetet med barnet eller den unge.

Verkställighet

Vi instämmer i förslaget att uppdraget att verkställa beslut om elektronisk övervakning åläggs Statens institutionsstyrelse (SiS) i stället för Polismyndigheten. Vi bedömer att det är viktigt att den här insatsen uppfattas som en skyddande begränsning snarare än ett straff. Det kommer att bli svårt att få barn och unga att förstå skyddsaspekten, men kanske kan vårdnadshavare ta till sig våra intentioner och därmed bidra till att föreskrifterna efterföljs. Det finns en inte oansenlig risk att barn och unga kommer att uppfatta övervakningen som ett straff och detta skulle sannolikt ha förstärkts om polisen hade verkställighetsansvaret.

Däremot har vi vissa funderingar över hur tillgängligheten hos SiS kommer att fungera om de ska få detta uppdrag som sträcker sig över landets alla kommuner. Hur kommer de att utlokaliseras för att kunna hantera övervakningen?

Övrigt

Sundsvalls kommun ställer sig fortsatt tveksam till om denna insats kommer att användas i någon större omfattning och om den kommer att få önskvärd effekt. Det finns en uppenbar risk att det blir en åtgärd som kräver mycket resurser utan att ge några tydliga resultat. Barn och unga som redan hamnat i missbruk och kriminalitet har som regel redan stora svårigheter att hantera frestande eller provocerande situationer och risken att de därför bryter mot övervakningen är stor.

Jonas Väst

Ordförande Individ- och arbetsmarknadsnämnden